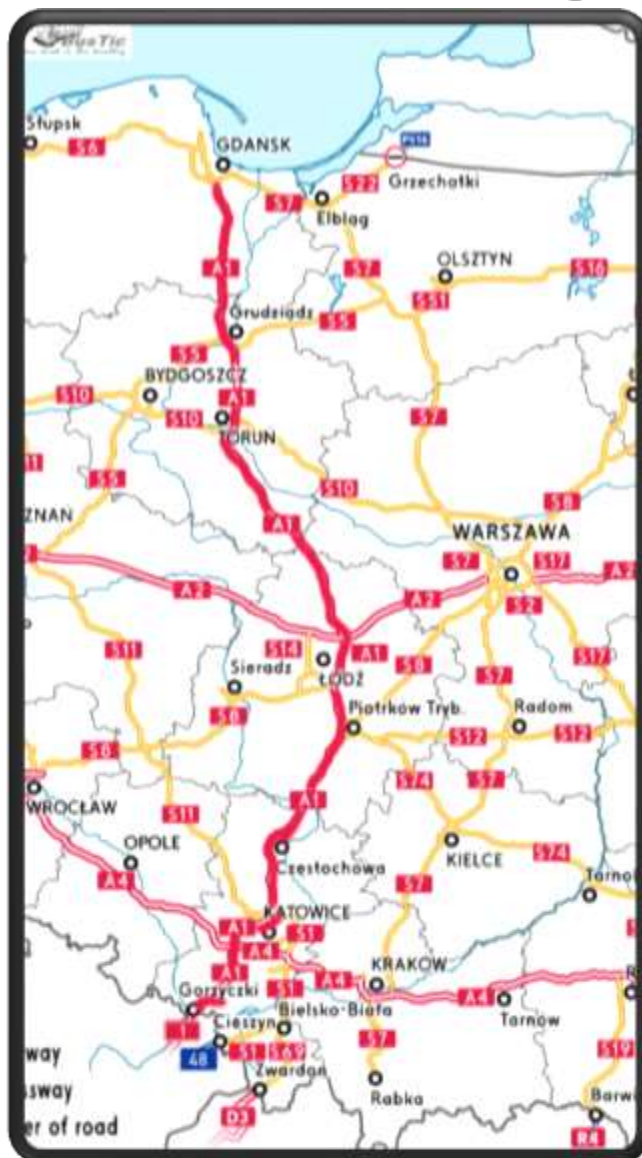

Autosnelweg A1

Gdańsk - Gorzyczki (PL-CZ)

Autostradą Bursztynową

- De A1 is een autostrada in Polen.
- De snelweg vormt een noord-zuidverbinding door het midden van het land, vanaf de havenstad Gdańsk via Toruń en Łódź naar het Silezische industriegebied rond Bytom en Gliwice, en dan door naar de grens met Tsjechië bij Gorzyczki.
- De route moet 568 kilometer lang worden.
- Momenteel is 403 kilometer van de snelweg voltooid.

Traject

Momenteel zijn er drie delen van de A1 geopend;

- Gdańsk - Knooppuntsymbool.svg Łódź-Północ (295 km)
- Tuszyn - Piotrków Trybunalski (18 km)
- Pyrzowice - Tsjechische grens (90 km)

Naam

- De naam **Autostradą Bursztynową** (Amber snelweg) wordt soms gebruikt voor de A1.
- Een historische naam uit de jaren '60 is de Transeuropejskiej Autostrady Północ-Południe (TAPP) - Transeuropese Noord-Zuidnelweg.
- Een klein stukje van de A1 bij Piotrków Trybunalski is onderdeel van de Gierkówka.

Routebeschrijving

Gdańsk - Toruń

- Even ten zuiden van Gdańsk gaat de Droga ekspresowa S6 vanaf Gdynia over in de tolweg A1.
- De weg voert dan door weilanden naar het zuiden, door een vlak gebied, op enige afstand parallel aan de rivier de Wisła.
- In de buurt van Tczew kruist men de DK22, de doorgaande weg vanaf Kostrzyn naar Elbląg.
- Bij het dorp Nowe Marzy, niet ver van Grudziądz, moet men de S5 gaan kruisen.
- De snelweg steekt dan de rivier de Wisła over en voert door een glooiend platteland door het hart van de provincie Kujawsko-Pomorskie.
- Er is weinig bosgebied in deze regio.
- De snelweg vormt dan de oostelijke rondweg van de stad Toruń en steekt voor de tweede maal de rivier de Wisła over, waarna hij aansluit op de S10 langs Toruń.

Toruń - Łódź

- Vanaf Toruń voert de A1 over het algemeen richting het zuiden tot zuidoosten.
- De route voert ten westen van de stad Włocławek langs, door een bebost gebied. Zuidelijker is minder bebossing en voert de A1 door vlak gebied.
- Er zijn relatief weinig aansluitingen en de snelweg telt 2x2 rijstroken.
- Bij het Węzeł Łódź-Północ kruist men de A2 (Poznań - Warszawa), waarna de route langs de oostkant van Łódź moet lopen.

Tuszyn - Piotrków Trybunalski

- Bij het dorpje Tuszyn, even ten zuidoosten van de grote stad Łódź, begint de A1 aan een kruising met de 2x2 DK1, die vanaf Łódź naar Piotrków Trybunalski loopt.
- Dit deel is het oudste van de A1 en loopt tot aan het stadje Piotrków Trybunalski, in de toekomst het belangrijkste knooppunt in Centraal-Polen.
- Hier kruist men de DK8, die opgewaardeerd wordt naar de S8, de expressweg vanaf Wrocław naar Warszawa.
- Tevens moet hier de S12 beginnen, die naar Radom en Lublin in het oosten moet lopen.

Piotrków Trybunalski

- Vanaf Piotrków Trybunalski moet de A1 over de huidige 2x2 DK1 tot Częstochowa aangelegd worden, waarna de weg ten noorden van de stad langs af buigt, om dan zuidwaarts op enige afstand parallel met de DK1 te lopen.
- Vervolgens bereikt men het Węzeł Pyrzowice, waar de S1 naar Katowice aftakt, en in de toekomst de S11 naar Poznań begint.
- Vervolgens verloopt de snelweg door het Silezisch stedengebied, via Zabrze en Gliwice.
- Een deel van deze route verloopt oost-west.
- Bij het Węzeł Gliwice-Sońnica kruist men de A4 en DK44.
- Vervolgens voert de snelweg naar het zuidwesten en bereikt bij Gorzyczki de grens met Tsjechië.
- Aan Tsjechische zijde gaat de D1 verder naar Ostrava en Brno.

Silezisch stedengebied

- De A1 begint op het Węzeł Pyrzowice met de S1, die naar Katowice loopt.
- De snelweg telt 2x3 rijstroken en voert eerst zuidwaarts naar Bytom, om daarna westwaarts langs Zabrze te lopen, om vervolgens weer zuidwaarts door de stad Gliwice te lopen.
- Hierna volgt het complexe Węzeł Gliwice-Sońnica met de A4 en DK44.
- Zuidelijk telt de snelweg nog 2x3 rijstroken tot aan Rybnik, en voert daarna door het heuvelland in het grensgebied met Tsjechië.
- Bij het dorp Gorzyczki gaat de A1 dan over in de Tsjechische D1 naar Ostrava en Brno.

Geschiedenis

Noord-Polen

- De eerste plannen voor een noord-zuid snelweg A1 dateren van de jaren 60 van de 20ste eeuw.
- Het was destijds ook de bedoeling om de snelweg aan te leggen in die tijd, maar er is slechts 18 kilometer rond Piotrków Trybunalski aangelegd tussen 1978 en 1989.
- De DK1 van Piotrków Trybunalski naar Częstochowa is indertijd wel aangelegd in de jaren 70 met 2x2 rijstroken, maar was geen snelweg of expressweg.
- Op 29 juli 2005 begon men met de aanleg van het noordelijk gedeelte tussen Rusocin bij Gdańsk naar Nowe Marzy over 90 kilometer.
- 17 oktober 2008 is deze snelweg opgeleverd.
- Op 14 oktober 2011 opende een 62 kilometer lang deel van Nowe Marzy tot Toruń voor het verkeer, inclusief het verdubbelen van 10 kilometer S10 naar A1.
- Hiervoor zijn twee bruggen over de rivier de Wisła aangelegd.

Midden-Polen

- In juni en juli 2010 ging het 144 kilometer lange deel tussen Toruń en Stryków in aanleg.
- De aanleg hiervan verloopt vooralsnog zonder problemen.
- Op 9 september 2006 werd aangekondigd dat het gedeelte van 190 kilometer tussen Stryków bij Łódź en Pyrzowice bij Katowice als PPS-constructie zou worden uitgevoerd.
- De A1 moet tussen 2012 en 2014 voltooid worden.
- Op 3 juni 2012 opende de eerste 3 kilometer van de A1 tussen Stryków en het Węzeł Łódź-Północ voor het verkeer, tezamen met een deel van de A2 richting Warszawa.
- Op 13 november 2012 opende een 84 kilometer lang traject tussen Kowal en Stryków voor het verkeer.

- Op 21 december 2013 opende een 45 kilometer lang deel tussen Toruń en Włocławek voor het verkeer.
- Het laatste deel tussen Włocławek en Kowal opende op 30 april 2014 voor het verkeer, waarmee de snelweg doorgaand te berijden was van Gdańsk tot Łódź.

Zuid-Polen

- In oktober 2005 werden de plannen voor de 167 kilometer lange A1 door het Silezische stedengebied goedgekeurd.
- Op 26 maart 2007 ging het gedeelte van Sońnica bij Gliwice naar Bełk in aanbouw.
- Op 23 december 2009 opende het eerste deel van de A1 in het zuiden van Polen, tussen Gliwice en Bełk over 15 kilometer.
- Op 15 december 2010 volgde een verlenging van 8 kilometer tot aan Żory en op 21 april 2011 werd de rest tot Świerklany opengesteld.
- Op 30 september 2011 opende een 6 kilometer lang deel door Gliwice voor het verkeer, dat een flink stuk op viaducten loopt en deels 10 rijstroken telt.
- Op 22 december 2011 opende een 8 kilometer tussen het noorden van Gliwice en het noorden van Zabrze voor het verkeer.
- Vervolgens opende op 1 juni 2012 nog eens 28 kilometer vanaf Pyrzowice tot Zabrze-Północ.
- Op 30 november 2012 werd de zuidelijkste 10 kilometer van de A1 voor het verkeer opengesteld, tussen Mszana en de grens met Tsjechië.
- Problemen waren er vooral op het deel vanaf Świerklany tot Mszana.
- Dit deel is 8 kilometer lang en had in 2011 moeten worden opengesteld, maar het bouwbedrijf Alpine Bau had te weinig mensen en materieel ingezet bij de bouw, die daardoor ver achter op schema lag.
- De GDDKiA heeft hierna de contracten geannuleerd en opnieuw aanbesteed.
- Het project is daarna opnieuw naar Alpine Bau gegaan voor een veel lagere kostprijs en onder streng toezicht.
- Dit deel had begin 2012 moeten openen, tegelijkertijd met de Tsjechische D1.
- Het grootste probleem voor de openstelling is de bouw van een viaduct bij het dorp Mszana, waar Alpine Bau veel problemen mee had.
- In mei 2013 heeft Alpine Bau zich teruggetrokken van het project en ging failliet, zodat dit project voor de derde keer aanbesteed is.
- Op 30 november 2012 is de A1 al ter hoogte van de grens wordt opengesteld voor personenauto's, met een korte omleiding tussen Świerklany en Mszana.
- Het ontbrekende deel tussen Świerklany en Mszana wordt tijdelijk via een omleiding over het onderliggend wegennet uitgevoerd, waarbij vrachtverkeer wordt geweerd van de omleidingsroute.

- Dit deel van de A1, ruim 7 kilometer, opende uiteindelijk op 23 mei 2014, waarmee de A1 in zuidpolen voltooid was.

Toekomst

- Diverse fases zijn in aanleg, met andere delen in planning.
- Alle delen van de A1 zijn reeds goedgekeurd

Łódź - Tuszyn

- In februari 2013 is de ontbrekende schakel van de A1 langs de oostkant van Łódź in aanleg gegaan.
- Dit project is 41 kilometer lang en moest in 2014 worden opengesteld, maar de voortgang was te gering, waardoor de GDDKiA het project ging in januari 2014 opnieuw in aanbesteding, wat in september & oktober 2014 voltooid was.
- De opening is verschoven naar augustus 2016.

Piotrków Trybunalski - Pyrzowice

- Het deel vanaf Piotrków Trybunalski naar Pyrzowice is 139 kilometer lang.
- In februari 2014 begon de aanbesteding van 57 kilometer tussen Rząsawa (noordkant Częstochowa) en Pyrzowice.
- Dit deel moet eind 2016 of begin 2017 worden opengesteld.

Tol

- Zie tolwegen in Polen voor meer informatie en toltarieven.
- De A1 gaat gebruikmaken van een gesloten tolsysteem, men krijgt een kaartje bij het oprijden, en betaalt bij het verlaten van de snelweg naar gelang van de gereden afstand, vergelijkbaar met de meeste tolwegen in Frankrijk.
- Tussen Łódź en Gliwice zijn er in de plaatsen op deze route diverse protesten geweest tegen de tol.
- Het deel tussen Gdańsk en Toruń wordt uitgebaat door de concessionair AmberOne.

Begin **Gdańsk**
Einde **Gorzyczki (PL-CZ)**
Lengte **568 km**

Stanisławie	A1
--------------------	-----------

Swaróżyn 22	A1
--------------------	-----------

Pelplin	A1
----------------	-----------

Pelplin

- Pelplin (Duits: Pelplin) is een stad in het Poolse woiwodschap Pommeren, gelegen in de powiat Tczewski.
- De oppervlakte bedraagt 4,45 km², het inwonertal ± 8578 (2005).

Kopytkowo	A1
------------------	-----------

Warlubie	A1
-----------------	-----------

Warlubie

- Warlubie is een plaats in het Poolse district Świecki, woiwodschap Koejavië-Pommeren.
- De plaats maakt deel uit van de gemeente Warlubie en telt ± 2100 inwoners

Nowe Marzy 5 91	A1
------------------------	-----------

Nowe Marzy

- Nowe Marzy is een dorp in het Poolse woiwodschap Koejavië-Pommeren, in het district Świecki.
- De plaats maakt deel uit van de gemeente Dragacz en telt ± 160 inwoners.

Grudziądz 95

A1

Grudziądz

- Grudziądz (Duits: Graudenz) is een stad in het Poolse woiwodschap Koejavië-Pommeren, gelegen in de powiat Grudziądzki.
- De oppervlakte bedraagt 58,74 km², het inwonertal ± 99.827 (2005).

Geschiedenis

- De eerste sporen van nederzettingen in het gebied dateren uit de tiende eeuw.
- In 1222 werd de plaats als Grudenc vermeld. Grudziądz lag in het Kulmerland dat Koenraad van Mazovië in 1230 aan de Duitse Orde afstond.
- De stad kreeg in 1291 stadsrechten.
- Bij de tweede Vrede van Thorn (1466) kwam het Kulmerland weer aan Polen.
- In de Zweeds-Poolse Oorlog veroverde Zweden de stad.
- Bij de herovering in 1659 werd ze vrijwel volledig verwoest.

- Grudziądz kwam bij de Eerste Poolse Deling (1772) aan Pruisen, in welk land het tot de provincie West-Pruisen behoorde.
- De grotendeels Duitse stad Graudenz (84% in 1910) werd in 1920 conform het Verdrag van Versailles aan Polen toegekend als Grudziądz.
- De Volksduitsers van Grudziądz werden al snel gediscrimineerd door de Poolse staat en trokken massaal weg uit de stad, vooral tussen 1919 en 1929.
- Van 1939 tot 1945 behoorde de stad als Graudenz weer tot Nazi-Duitsland en kwam het tot vervolging van de Poolse immigranten.
- Sinds 1945 behoort de stad Grudziądz tot Polen.

Lisewo

A1

Lisewo

- De gemeente Lisewo is een landgemeente in het Poolse woiwodschap Koejavië-Pommeren, in powiat Chełmiński.
- De zetel van de gemeente is in Lisewo.
- Op 30 juni 2004 telde de gemeente ± 5262 inwoners.

Dźwierzno

A1

11 Turzno 96	A1
---------------------	-----------

Turzno

- Turzno is een dorp in de Poolse woiwodschap Koejavië-Pommeren.
- De plaats maakt deel uit van de gemeente Łysomice en telt ± 960 inwoners.

12 Toruń-Lubicz 80	A1
---------------------------	-----------

13 Kreuz: Węzeł Czerniewice	S10	>		A1
		>		

13 Ciechocinek	A1
-----------------------	-----------

14 Włocławek-Północ	A1
----------------------------	-----------

Ciechocinek

- Ciechocinek is een stad in het Poolse woiwodschap Koejavië-Pommeren, gelegen in de powiat Aleksandrowski.
- De oppervlakte bedraagt 15,59 km², het inwonertal ± 10.871 (2005).

15 Włocławek-Zachód 62	A1
-------------------------------	-----------

Włocławek

- Włocławek ([vɫɔ'ɫɕavɛk]?; Duits 1939-1945: Leslau) is een stad in het Poolse woiwodschap Koejavië-Pommeren, gelegen in de powiat Włocławski.
- De oppervlakte bedraagt 84,78 km², het inwonertal ± 120.369 (2005).

Geschiedenis

- Włocławek ontstond in de elfde eeuw als kleine nederzetting aan de rivier de Weichsel.
- In 1123 werd het stadje de hoofdplaats van een eigen bisdom, behorend tot het aartsbisdom Gniezno. Stadsrechten kreeg het pas in 1261.
- Włocławek kreeg in de volgende twee eeuwen te maken met aanvallen door troepen van de Duitse Orde.
- Pas na de Vrede van Thorn/Toruń (1466) kreeg Włocławek de gelegenheid op te bloeien.
- Er werd vooral handel gedreven in graan.
- Na de invasie van Zweedse troepen, 1657, was het gedaan met de welvaart van Włocławek, de Zweden richtten grote verwoestingen aan.

- Bij de Tweede Poolse Deling van 1793 kwam Włocławek tijdelijk onder Pruisisch gezag, maar als gevolg van het Wener Congres van 1815 werd de stad deel van het onder Russische heerschappij staande Groothertogdom Polen.
- Włocławek had zwaar te lijden van de Eerste Wereldoorlog: de economie lag grotendeels stil, met armoede tot gevolg.
- Tijdens de nieuwe Poolse republiek kon Włocławek weer enigszins opleven, maar gedurende de Tweede Wereldoorlog werd een deel van de bevolking, vooral de Joden weggevoerd en omgebracht, terwijl als gevolg van de gevechten zo'n dertig procent van de bebouwing verloren ging.
- Tijdens de Duitse bezetting viel de stad onder de nieuwe Reichsgau Wartheland, als onderdeel van de Landkreis Leslau.
- Wartheland moest, onder leiding van Gauleiter Arthur Greiser een Duitse modelprovincie worden, waarin voor de oorspronkelijke Poolse inwoners alleen nog een ondergeschikte plaats bleef.
- Veel Duitstaligen uit andere delen van (Oost-)Europa werden naar dit nieuwe Wartheland gelokt en kregen huizen van verjaagde Polen.
- Vanaf 1945 besteedde de nieuwe Poolse regering veel aandacht aan de wederopbouw van de industrie en werden in Włocławek chemische fabrieken gebouwd, terwijl ook de meubel- en de voedingsmiddelenindustrie opkwamen.
- Die laatste twee zijn ook nu nog de grootste werkgevers van de stad.

 Kowal 91

A1

Kowal

- Kowal is een stad in het Poolse woiwodschap Koejavië-Pommeren, gelegen in de powiat Włocławski.
- De oppervlakte bedraagt 4,71 km², het inwonertal ± 3478 (2005).

 Kutno-północ 60

A1

Kutno

- Kutno is een stad in het Poolse woiwodschap Łódź, gelegen in de powiat Kutnowski.
- De oppervlakte bedraagt 33,59 km², het inwonertal ± 48.141 (2005).

 Kutno-wschód 92

A1

№ 291 Stryków-północ 14 Tijdelijk	A1
---	-----------

Stryków

- Stryków is een stad in het Poolse woiwodschap Łódź, gelegen in de powiat Zgierski.
- De oppervlakte bedraagt 8,15 km², het inwonertal ± 3602 (2005).

№ 295 Kreuz: Węzeł Łódź-północ	A2	>	A1
		>	

№ Brzeziny 72	A1
-----------------------------	-----------

Brzeziny

- Brzeziny is een stad in het Poolse woiwodschap Łódź, gelegen in de powiat Brzeziński.
- De oppervlakte bedraagt 21,58 km², het inwonertal ± 12.417 (2005).

№ Łódź-Wschód	A1
----------------------	-----------

Łódź

- Łódź is met ± 737.098 inwoners (2010) de derde stad van Polen.
- De stad ligt 130 km ten zuidwesten van Warschau, ongeveer op het geografische middelpunt van het land en is de hoofdstad van het gelijknamige woiwodschap.
- Het is een jonge stad, die haar stormachtige groei halverwege de negentiende eeuw te danken had aan de textielindustrie.
- Łódź verwierf faam als het Manchester van het Oosten.
- De bevolking steeg van 13.000 in 1840 tot 506.000 in 1913.
- De stad was in 1892 het decor van de eerste algemene staking in Polen.
- Aan de vooravond van de Eerste Wereldoorlog was Łódź een van de dichtstbevolkte steden ter wereld.
- Łódź heeft een van de grootste joodse begraafplaatsen (180.000 graven) van Europa.
- Aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog was ruim 34% van de inwoners joods.
- In 1939 bezette nazi-Duitsland de stad, die in 1940 Litzmannstadt ging heten, naar generaal Karl Litzmann.
- Meer dan 300.000 mensen kwamen in het Getto van Łódź te wonen, dat in augustus 1944 vernietigd werd.
- Slechts negenhonderd mensen overleefden.

- Karakteristiek in het stadsbeeld zijn de textielfabrieken en fabrikantenvilla's in neostijlen en jugendstil.
- Daartoe behoort de villa van Leopold Rudolf Kindermann (ulica Wólczańska 31), een van de belangrijkste jugendstilgebouwen in Polen.
- De Witte Fabriek (ulica Piotrkowska 282) staat symbool voor de geschiedenis van de textielindustrie, die van heinde en verre (Duitsland, Rusland, Oostenrijk) arbeiders aantrok.
- Interessant is ook het Grand Hotel (ulica Piotrkowska 72), een eeuw geleden een van de grootste en voornaamste hotels in Europa.
- Aan de ulica Piotrkowska staan nog vele andere belangwekkende gebouwen.
- Deze straat meet ruim vier kilometer en is een van de langste winkelstraten in Europa.
- Dankzij haar centrale ligging heeft de stad een luchthaven en het grootste goederenstation van Polen.
- Het is tevens een belangrijke handelsstad (beurzen).

De naam Łódź

- Łódź betekent letterlijk boot.
- Dit komt tot uiting in het wapenschild en de vlag van de stad.
- Over de oorsprong van de naam bestaat geen zekerheid.
- Er is een hypothese welke stelt dat de naam van de stad afstamt van het riviertje Łódka, dat kleine boot betekent.
- Het is echter allerm minst zeker dat deze hypothese juist is.
- Andere hypothesen zijn dat de naam Łódź afstamt van de Slavische voornaam Włodzisław of van het oud-Poolse begrip łozina, dat wilg betekent.

 Romanów	A1
---	-----------

 Kreuz: Łódź-Południe	S8	> >	A1
--	-----------	--------	-----------

 Tuszyn 1	A1
---	-----------

Tuszyn

- Tuszyn is een stad in het Poolse woiwodschap Łódź, gelegen in de powiat Łódzki Wschodni.
- De oppervlakte bedraagt 23,25 km², het inwonertal ± 7201 (2005).

 Kreuz: Węzeł Piotrków Trybunalski	S8	> >	A1
---	-----------	--------	-----------

 Kreuz: Piotrków Trybunalski	S8	> >	A1
---	-----------	--------	-----------

Piotrków Tryb. - Pyrzowice (gepland)

 Kreuz: Węzeł Pyrzowice	S1 S11	> >	A1
--	---------------	--------	-----------

 Piekary Śląskie	A1
---	-----------

Piekary Śląskie

- Piekary Śląskie (uitspraak: [pjɛ'kari 'ɛʃskɛ]?, ong. piëkari sjlonskië) (Duits: Deutsch Pekar) is een stad in het Poolse woiwodschap Silezië, gelegen in de powiat Piekary Śląskie.
- De oppervlakte bedraagt 39,67 km², het inwonertal ± 59.984 (2005).
- De stad Piekary Śląskie ontstond in 1934 door het samenvoegen van de kernen Piekary Wielkie en Scharley.
- In Piekary Śląskie bevindt zich de Onze-Lieve-Vrouw-en-Sint-Bartholomeusbasiliek.

 Bytom 11	A1
---	-----------

Bytom

- Bytom (uitspraak: ['bitɔm]?, ong. bitom) (Duits: Beuthen of Beuthen in Oberschlesien) is een stad in Polen.
- De stad maakt deel uit van het woiwodschap Silezië en is gelegen in het powiat Bytom.
- De oppervlakte bedraagt 69,43 km², het inwonertal ± 189.535 (2005).

Geschiedenis

- De stad werd als Bitom in 1136 voor het eerst vermeld en ontving in 1254 Duits stadsrecht. Bytom was sinds 1281 zetel van een hertogdom, dat in 1289 aan Bohemen kwam.
- Sinds 1526 behoorde stad met Bohemen tot het Habsburgse Rijk.
- Na de Eerste Silezische Oorlog (1772) kwam de stad aan Pruisen.
- In dat land behoorde Beuthen tot de provincie Silezië en sinds 1919 tot Opper-Silezië. In de 19de eeuw kende de stad door de industrialisatie een bloeiperiode.
- Beuthen bleef ook na het Verdrag van Versailles (1919) Duits, maar was sindsdien een grensstad.

- In 1945 werd de stad door het Rode Leger veroverd en gedeeltelijk verwoest, zoals het historische raadhuis.
- Na de oorlog werd de stad aan Polen toegekend.
- De Duitse bevolking werd grotendeels verdreven.

502 Zabrze-Północ **78** **94**

A1

Zabrze

- Zabrze (uitspraak: ['zabʒɛ]?, ong. zabzje) (Duits 1915-1945: Hindenburg O.S.) is een stad in Polen.
- De stad ligt in Opper-Silezië, heeft (2003) ongeveer ± 200.000 inwoners en een oppervlakte van 80,47 km².
- Zabrze heeft zijn ontwikkeling te danken aan de mijnbouw en staalindustrie, die in dit deel van Silezië in de negentiende eeuw opbloede.
- Tegenwoordig is het een belangrijk centrum voor industrie, wetenschap en cultuur voor Opper-Silezië.
- Er zijn wetenschappelijke instituten van de Poolse Academie van Wetenschappen.
- De Filharmonie van Opper-Silezië resideert er en er zijn bedrijven in de elektronische, glas- en levensmiddelenindustrie.
- Er is ook sinds 1841 mijnbouw in de streek.
- De stad wordt in 1242 voor het eerst genoemd en stond onder achtereenvolgens Boheems, Habsburgs en Pruisisch bestuur.
- Pas in 1922 kreeg Zabrze formeel stadsrechten: daarvoor stond het bekend als Europa's grootste dorp.
- Tot 1945 behoorde de stad tot Pruisen en ze droeg van 1915 tot 1945 de naam Hindenburg O.S. (O.S. = Oberschlesien, Opper-Silezië) naar de Duitse veldmaarschalk en rijkspresident Paul von Hindenburg.

507 Zabrze-Zachód **78**

A1

512 Gliwice-Wschód **88**

A1

Gliwice

- Gliwice (uitspraak: [gli'vitʂɛ]?, ong. glievietse ["g" als in zakdoek]) (Duits: Gleiwitz) is een stad in het Poolse woiwodschap Silezië, gelegen in de powiat Gliwice.
- De oppervlakte bedraagt 133,85 km², het inwonertal ± 200.361 (2005).

Geschiedenis

- De oudste vermelding van Gliwice dateert uit 1276.
- De stad kwam in 1335 aan Bohemen, dat vanaf 1526 tot het Habsburgse Rijk behoorde.
- Na de Eerste Silezische Oorlog (1772) kwam de stad aan Pruisen.
- In de 19de eeuw kwam Gliwice tot ontwikkeling dankzij de ijzerindustrie.
- De stad werd in 1812 door middel van het Klodnitzkanaal (nu: Kanał Kłodnicki) verbonden met de Oder en kreeg in 1845 spoorwegverbindingen met Oppeln (nu: Opole) en Breslau (nu: Wrocław).
- De eerste tram reed in 1892.
- Na het einde van de Eerste Wereldoorlog kwam het in de regio en de stad zelf verscheidde malen tot schermutselingen tussen de Poolse bevolking die aansluiting wilde bij de pas onafhankelijk geworden Poolse republiek en de Duitse bevolking.
- Na een referendum georganiseerd door de Volkenbond waarbij 78,7% van inwoners van de stad voor Duitsland kozen, werd door de Volkenbond beslist dat Gliwice net als Zabrze en Bytom Duits bleef terwijl Katowice en de omliggende regio Pools werd.
- Tijdens de nacht van 31 augustus op 1 september 1939 voerden in een geheime operatie, Operatie Himmler, Duitse SD-commandotroepen vermomd als Poolse soldaten een aanval uit op de lokale radiozender met de bedoeling Duitsland een voorwendsel te verschaffen tot de inval van Polen die op 1 september daadwerkelijk begon.
- In 1945 werd de stad door het Rode Leger veroverd en aan Polen toegekend. De Duitse bevolking werd grotendeels verdreven.
- Een kleine Duitse minderheid bleef echter bestaan.
- Ondanks hun veelal Silezisch-Slavische achtergrond beschouwen velen zich heden nog als Duitsers.
- Tot deze minderheid behoren ook de ouders van de voetballer Lukas Podolski.
- De Duitse minderheid in Gliwice onderhoudt contacten met de grotere Duitse minderheden in de regio rond Opole, ook in voormalig Opper-Silezië.

 518 Kreuz: Węzeł Gliwice-Sośnica	A4	>	A1
		>	

523 Knurów	A1
-------------------	-----------

Knurów

- Knurów is een stad in het Poolse woiwodschap Silezië, gelegen in de powiat Gliwicki.
- De oppervlakte bedraagt 45 km², het inwonertal ± 54.700 (2010).

530 Dębieńsko	A1
----------------------	-----------

534 Bełk	A1
-----------------	-----------

541 Żory-Rowień	A1
------------------------	-----------

Żory

- Żory (uitspraak: ['zɔri]?, ong. zjori) (Duits: Sohrau) is een stad in het Poolse woiwodschap Silezië, gelegen in de powiat Żory.
- De oppervlakte bedraagt 64,64 km², het inwonertal ± 62.964 (2005).

548 Świerklany	A1
-----------------------	-----------

Świerklany

- De gemeente Świerklany is een landgemeente in het Poolse woiwodschap Silezië, in powiat Rybnicki.
- De zetel van de gemeente is in Jankowice Rybnickie (voorheen Świerklany Górne).

Mszana	A1
---------------	-----------

Mszana

- Mszana (Duits: Mschanna) is een dorp in de Poolse woiwodschap Silezië.
- De plaats maakt deel uit van de gemeente Mszana en telt ± 3500 inwoners.

Gorzycki	A1
-----------------	-----------

  → Ostrava
--